

1. Mõisa nimi: V i r t s u m õ i s
2. Mõisa liik: peamõis
3. Asukoht: Haapsalu raj. Hanila k/n.
4. Valdaja, kasutaja: - individuaalvaldus - Eduard Pank

5. Kaitse alla võetavad hooned:

a) ettepanekud:

valitsejamaja

b) põhjendused:

Virtsu mõisaansambel on olnud suur ja esinduslik, kuid tänapäevaks on omal ajal baroksete seinaj- ja laemaalingute ning kahelshjude tõttu tuntud peahoone hävinenud, paljud kõrvalhooned varemetes või tunduvalt ümber ehitatud.

Säilinud ehitistest on arhitektuurselt huvipakkuvaks valitsejamaja. Tõenäoliselt on ta peahoonega samaaegne, dateerudes 18.-19. sajandi vahetusse. Hoonet iseloomustavad massiivsed proportsioonid, teda vormib kõrge poolkeelkatus, mille harjale ulatuvad kaks jämedat korstnapiipu. Dekoratiivsed detailid puuduvad.

Sellisel kuulub valitsejamaja oma tüübilt laialtlevinud ühe kuni kahe mantelkorstnaga ning nende ümber grupeeruvate ruumidega arhailiste mõisamajade hulka. Tegemist on hilisvormiga, sest mantelkorstnad on asendunud tavalise lõõrkorstnatega.

Kuna valitsejamajasid esineb Haapsalu rajooni mõisates suhteliselt harvemini kui mujal vabariigis, on kirjeldatav hoone ainus arhitektuurimälestisena kaitse alla võetav valitsejamaja. Hoone on kasutusel elamuna ja heas tehnilises seisundis.

c) fotod:

1. Valitsejamaja.

Koostajad: KRPI grupijuht, ajaloolane

A.Hein

VAMKI juhtiv inspektor

K.Tilk

1

111